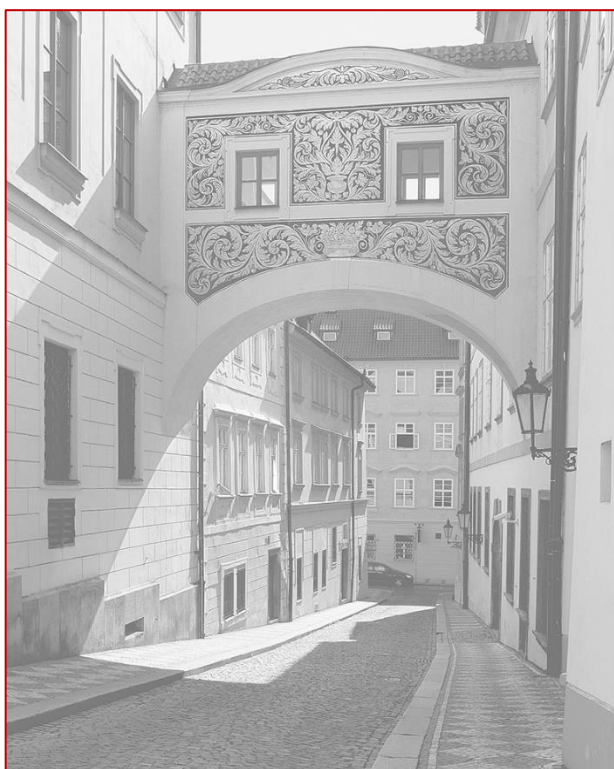

PŘEHLED VNĚJŠÍ ČINNOSTI EU

Přehled vnější činnosti EU

Hlavní body agendy SZBP EU

Přehled SZBP č. 10/2020
říjen 2020
autor: Klára Ibrahim, Martin Kuta

Obsah:

AGENDA SZBP EU A VNĚJŠÍ ČINNOST	2
Zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC) _____	2
Aktuální zahraničněpolitické otázky	2
Bělorusko	3
Bosna a Hercegovina - operace ALTHEA	3
Nikaragua	4
Zahraničněpolitická témata na říjnových evropských summitech _____	4
Mimořádné zasedání Evropské rady 1. – 2. října	4
Zasedání Evropské rady 15. – 16. října	6
Parlamentní volby v Kyrgyzstánu _____	7
Summit EU – Ukrajina _____	9
Jednání vedoucích představitelů EU a Kanady _____	10
Parlamentní volby v Gruzii – 1. kolo _____	11
K situaci v Libyi _____	12
EP: diskuze o implementaci stálé strukturované spolupráce _____	14

Agenda SZBP EU a vnější činnost

Zasedání Rady EU pro zahraniční věci (FAC)

Dne 12. října 2020 zasedla v Bruselu Rada EU pro zahraniční věci (FAC). Na pořadu jednání byla mimo jiné výměna názorů o aktuálních zahraničněpolitických otázkách, informace zvláštního zástupce EU pro dialog mezi Bělehradem a Pρίštinou a pro další regionální otázky týkající se západního Balkánu Miroslava Lajčáka o obnoveném dialogu mezi Srbskem a Kosovem, diskuze o vztazích EU - Rusko a o možnosti oživení vztahů mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem. Rada poté přijala závěry k situaci v Bělorusku a závěry o operaci EUFOR - Althea. Rada také přijala rozhodnutí o omezujících opatřeních proti šíření a používání chemických zbraní a rozhodnutí o prodloužení sankčního režimu EU vůči Nikaragui o jeden rok.¹

Aktuální zahraničněpolitické otázky

Vysoký představitel EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell informoval ministry zahraničních věcí o situaci v **Kyrgyzské republice** po parlamentních volbách, o aktuální situaci v **Mosambiku** a ve **Venezuele**, o výsledcích **summitu EU – Ukrajina** a o **akčním plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024**.

Rada byla rovněž informována o posledních událostech ve **Varoše**, kdy Tureckem uznávaná a podporovaná Severokyperská turecká republika otevřela pro veřejnost část někdejšího přímořského letoviska Varoša, které bylo od turecké invaze roku 1974 opuštěné. Krok Severního Kypru byl podpořen Tureckem, Kyperská republika tento krok odsoudila. Ministři se v této souvislosti shodli na tom, že opětovné otevření varošské pláže narušuje vzájemnou důvěru, a zdůraznili, že taková opatření zvyšují napětí a měla by být odvolána. Zdůraznili také důležitost toho, aby bylo pod vedením OSN co nejdříve obnoveno úsilí o urovnání kyperské otázky. V tomto kontextu ministři rovněž zdůraznili, že poslední oznámení zaslaná Tureckem prostřednictvím námořního informačního systému **Navtex** týkající se řecké a kyperské námořní oblasti, jsou politováníhodná a opět zvýší napětí, namísto aby přispěla k jeho zmírnění.

Ministři také diskutovali o aktuální situaci v oblasti **Náhorního Karabachu**. Po vylischnutí informací od francouzského ministra zahraničních věcí o snahách spolupředsedů Minské skupiny zastavit nepřátelské akce a obnovit jednání diskutovali ministři o otázce, jak by EU mohla konkrétně podpořit příměří dohodnuté dne 10. října 2020. Zdůraznili, že příměří musí být respektováno a že všichni regionální aktéři by měli přispět k zastavení ozbrojených střetů a k nastolení míru.

Rada taktéž jednala o **vztazích EU s Ruskem** a v průběhu diskuze potvrdila, že pět hlavních zásad, které byly jednomyslně schváleny v březnu 2016, je i nadále relevantních a že je připravena je posílit. Ministři v této souvislosti zdůraznili, že klíčovou podmínkou pro jakoukoli zásadní změnu ve vztazích mezi EU a Ruskem zůstává **úplné provedení minských dohod**. Rada vyzdvihla, že je třeba posílit podporu ruské občanské společnosti a obránců lidských práv a nadále podporovat budování mostů mezi lidmi. Ministři se rovněž na politické úrovni dohodli na pokračování iniciativy, jejímž

¹ Outcome of the Council Meeting. Consilium.europa.eu [online], 12/10/2020 [cit. 2020-10-20]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/46330/st11598-en20.pdf>.

cílem je **navrhnout omezující opatření vůči osobám spojeným s pokusem o vraždu Alexeje Navalného.**²

Bělorusko

Po výměně názorů Rada přijala v reakci na vývoj v Bělorusku závěry³, v nichž opětovně vyjádřila jednotnou podporu ze strany EU, pokud jde o svrchovanost a nezávislost Běloruska a demokratické svobody a práva běloruských občanů. V závěrech Rada zopakovala, že prezidentské volby konané dne 9. srpna nebyly svobodné ani spravedlivé a že Alexandr Lukašenko postrádá demokratickou legitimitu a zdůraznila demokratické právo běloruského lidu zvolit si svého prezidenta prostřednictvím nových, svobodných a spravedlivých voleb bez vnějšího vměšování. Ministři v závěrech také důrazně odsoudili násilí běloruských orgánů proti pokojným demonstrantům a vyzvali k propuštění všech svévolně zadržovaných osob, včetně politických vězňů. V této souvislosti závěry připomínají omezující opatření uvalená na 40 osob odpovědných za zmanipulování prezidentských voleb a násilné zákroky proti pokojným protestům a uvádějí, že EU je připravena přijmout **další omezující opatření** vůči subjektům a vysoce postaveným představitelům, včetně Aleksandra Lukašenka. EU také omezí dvoustrannou spolupráci s běloruskými orgány na centrální úrovni, zvýší podporu poskytovanou běloruskému lidu a občanské společnosti a odpovídajícím způsobem nově zaměří dvoustrannou finanční pomoc. V souladu s výše uvedeným EU okamžitě uvolnila dodatečné finanční prostředky pro oběti násilí, organizace občanské společnosti a nezávislé sdělovací prostředky. V závěrech Rada opakuje, že EU je připravena podstatně posílit svou politickou angažovanost, odvětvovou spolupráci a finanční pomoc Bělorusku za předpokladu, že jeho orgány budou dodržovat zásady demokracie, právního státu a lidských práv, zastaví represe a porušování práv, prosadí závažný, důvěryhodný a inkluzivní politický proces, který povede ke svobodným a spravedlivým volbám pod dohledem OBSE/ODIHR, a poskytne záruky dodržování lidských práv. EU v neposlední řadě vyzývá běloruské orgány, aby se zapojily do inkluzivního národního dialogu, a je připravena podpořit pokojný přechod k demokracii pomocí různých nástrojů, včetně komplexního plánu hospodářské podpory demokratického Běloruska.⁴

Bosna a Hercegovina - operace ALTHEA

Rada přijala závěry k operaci EUFOR - ALTHEA, jejímž cílem je poskytovat pomoc ozbrojeným silám Bosny a Hercegoviny s budováním kapacit a výcvikem jednotek a podporovat udržování bezpečného a stabilního prostředí v zemi. Evropská unie převzala odpovědnost za mírovou mnohonárodní operaci na území Bosny a Hercegoviny od sil NATO dne 2. prosince 2004.⁵ V závěrech Rada opakuje své odhodlání podporovat perspektivu členství Bosny a Hercegoviny v EU jako jedné, sjednocené a svrchované země a v souvislosti s plánovaným konáním místních voleb dne 15. listopadu 2020 vítá skutečnost, že se místní volby uskuteční dne 20. listopadu i ve městě Mostar, a to poprvé od roku 2008. V této souvislosti Rada vyzývá všechny politické aktéry, aby se během volebního období zdrželi provokativní a rozvratické rétoriky a zaměřili se na řešení

² Rada pro zahraniční věci, 12. října 2020 – Hlavní výsledky. Consilium.europa.eu [online], 12/10/2020 [cit. 2020-10-20]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/fac/2020/10/12/>.

³ Council Conclusions on Belarus. Consilium.europa.eu [online], 12/10/2020 [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/46076/council-conclusions-on-belarus.pdf>.

⁴ Bělorusko: EU přijala závěry. Consilium.europa.eu [online], 12/10/2020 [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/10/12/belarus-eu-adopts-conclusions/>.

⁵ Bosna a Hercegovina (EUFOR - ALTHEA). Mise.army.cz [online], 29/1/2020 [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/althea/althea-42693/>.

14 klíčových priorit určených ve stanovisku Komise k žádosti Bosny a Hercegoviny o členství v EU, které Rada potvrdila v roce 2019. Rada vítá pokračující přítomnost operace Althea, která se v návaznosti na strategické přezkumy z let 2017 a 2019 znovu zaměřila na svůj základní mandát a současně si jako jeden z úkolů operace zachovala kolektivní výcvik. EU je připravena pokračovat v plnění výkonného mandátu této operace na podporu orgánů Bosny a Hercegoviny, pokud jde o zachování bezpečného a zabezpečeného prostředí, na základě obnoveného souhlasu OSN. Rada také se zájmem očekává předložení příštího strategického přezkumu, který bude východiskem pro jednání o budoucích úkolech EUFOR a o dalším postupu operace.⁶

Nikaragua

Rada na svém zasedání přijala rozhodnutí o prodloužení stávajícího rámce pro ukládání cílených omezujících opatření s ohledem na situaci v Nikaragui o 1 rok, tj. do 15. října 2021. Toto rozhodnutí udržuje seznam sankcionovaných jednotlivců a subjektů nezměněný. Sankce vůči Nikaragui byly poprvé uloženy Radou dne 14. října 2019 poté, co Rada opakovaně vyjádřila znepokojení nad zhoršující se politickou a sociální situací v Nikaragui a důrazně odsoudila represe vůči politickým oponentům, demonstrantům, nezávislým sdělovacím prostředkům a občanské společnosti, k nimž dochází od dubna 2018. Stávající rámec umožňuje ukládat cílené a individuální sankce vůči osobám a subjektům, které jsou odpovědné za porušování či nedodržování lidských práv nebo za represe vůči občanské společnosti a demokratické opozici v Nikaragui, jakož i vůči osobám a subjektům, jejichž činy, politiky nebo činnosti jiným způsobem ohrožují demokracii a právní stát. Sankce spočívají v případě fyzických osob v zákazu vstupu do EU a zmrazení majetku a v případě subjektů ve zmrazení majetku. Osoby a subjekty z EU kromě toho nesmějí osobám a subjektům zařazeným na seznam zpřístupňovat finanční prostředky. Od zavedení rámce byly sankce uloženy vůči šesti osobám.⁷

Zahraničněpolitická témata na říjnových evropských summitech

Mimořádné zasedání Evropské rady 1. – 2. října

Ve dnech 1. - 2. října 2020 se v Bruselu uskutečnilo mimořádné zasedání Evropské rady. Ze zahraničněpolitických otázek jednali evropští lídři o situaci ve **východním Středomoří**, vztazích s **Čínou**, situaci v **Bělorusku**, konfliktu v **Náhorním Karabachu** a otravě **Alexeje Navalného**. Předseda Evropské rady Charles Michel také představil **agendu lídrů na období 2020 – 2021**⁸, která zahrnuje klíčové výzvy, jimž EU čelí, a umožňuje připravit půdu pro strategická jednání na zasedáních Evropské rady. Dle předložené agendy lídrů budou na pořad jednání každého zasedání Evropské rady zařazeny zahraničněpolitické otázky související s posílením úlohy Evropy ve světě. Některé otázky budou spojeny s vývojem na mezinárodní scéně, jiné budou předmětem strategických diskusí nebo přípravy na důležitá setkání s partnery.

---

⁶ Bosna a Hercegovina: Rada přijala závěry o operaci EUFOR Althea. Consilium.europa.eu [online], 12/10/2020 [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/10/12/bosnia-and-herzegovina-council-adopts-conclusions/>.

⁷ Nikaragua: Rada prodloužila sankční režim EU o jeden rok. Consilium.europa.eu [online], 12/10/2020 [cit. 2020-10-21]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/10/12/nicaragua-council-renews-eu-sanctions-regime-for-one-year/>.

⁸ Agenda lídrů na období 2020–2021. Consilium.europa.eu [online], 02/10/2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/45954/leaders-agenda-2020-2021-cs.pdf>.

Východní Středomoří

V přijatých závěrech⁹ Evropská rada opětovně vyjadřuje plnou solidaritu Řecku a Kypru, jejichž svrchovanost a svrchovaná práva musejí být respektovány. Evropská rada zdůrazňuje, že EU má strategický zájem na stabilním a bezpečném prostředí ve východním Středomoří a na rozvoji vzájemně prospěšného vztahu s Tureckem založeného na spolupráci. Vedoucí představitelé EU vítají nedávná opatření k budování důvěry přijatá Řeckem i Tureckem a oznámení, že obě strany obnoví předběžné rozhovory. Zároveň důrazně odsuzují porušování svrchovaných práv Kyperské republiky a vyzývají Turecko, aby akceptovalo kyperskou výzvu k dialogu. Za předpokladu, že bude pokračovat konstruktivní úsilí o zastavení protiprávních činností namířených proti Řecku a Kypru, bude zahájen pozitivní politický program EU – Turecko. V případě, že k jednostranným krokům nebo provokacím porušujícím mezinárodní právo opětovně dojde, využije EU k obraně vlastních zájmů i zájmů svých členských států veškerých nástrojů a možností, jež má k dispozici. Evropská rada se nejpozději na svém zasedání v prosinci 2020 k situaci ve východním Středomoří vrátí a případně přijme odpovídající rozhodnutí. Závěrem Evropská rada vybízí k uspořádání mnohostranné konference o východním Středomoří a vyzývá vysokého představitele, aby se zapojil do rozhovorů o její přípravě. Konference by mohla řešit otázky, v jejichž případě jsou zapotřebí mnohostranná řešení, včetně otázky vymezení mořských hranic, bezpečnosti, energetiky, migrace a hospodářské spolupráce.¹⁰

Bělorusko

V přijatých závěrech Evropská rada odsuzuje nepřijatelné násilí běloruských orgánů vůči pokojným demonstrantům, zavraždění, svévolné zatýkání a zadržování po prezidentských volbách, jejichž výsledky neuznává. Zároveň plně podporuje demokratické právo běloruského lidu zvolit si prezidenta v nových, svobodných a spravedlivých volbách bez vnějšího vměšování. Evropská rada také vyzývá běloruské orgány, aby ukončily násilí a represe, propustily všechny zadržované osoby a politické vězně, respektovaly svobodu sdělovacích prostředků a občanskou společnost a zahájily inkluzivní národní dialog. Evropská rada souhlasí s tím, že by měla být zavedena omezující opatření, a vybízí Radu, aby neprodleně přijala příslušné rozhodnutí, a rovněž vybízí Evropskou komisi, aby vypracovala komplexní plán ekonomické podpory demokratického Běloruska. Pokud jde o běloruskou jadernou elektrárnu Ostrovec, Evropská rada opětovně zdůrazňuje, že je důležité zajistit jadernou a environmentální bezpečnost.¹¹

Vztahy EU – Čína

V návaznosti na summit EU – Čína konaný formou videokonference dne 22. června¹² a na setkání s prezidentem Si Ťin-pchingem konané taktéž prostřednictvím videokonference dne 14. září jednala Evropská rada o vztazích mezi EU a Čínou. Vedoucí představitelé připomněli, že cílem je završit do konce roku 2020 jednání o ambiciózní **komplexní dohodě o investicích mezi EU a Čínou**. Vedoucí představitelé EU vybídli Čínu, aby převzala větší odpovědnost za řešení globálních výzev,

⁹ Mimořádné zasedání Evropské rady (1. a 2. října 2020) – závěry. Consilium.europa.eu [online], 02/10/2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/45913/021020-euco-final-conclusions-cs.pdf>.

¹⁰ Mimořádné zasedání Evropské rady, 1. a 2. října 2020 – hlavní výsledky. Consilium.europa.eu [online], 02/10/2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/european-council/2020/10/01-02/>.

¹¹ Mimořádné zasedání Evropské rady (1. a 2. října 2020) – závěry. Consilium.europa.eu [online], 02/10/2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/45913/021020-euco-final-conclusions-cs.pdf>.

¹² Více k tématu viz Přehled SZBP EU 6/2020, s. 8. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

zejména v oblasti klimatu. Uvítali prohlášení prezidenta Si Ťin-pchinga, podle něhož bude Čína usilovat o dosažení uhlíkové neutrality do roku 2060. Evropská rada rovněž zdůraznila, že je vážně znepokojena situací v oblasti lidských práv v Číně, včetně vývoje v Hongkongu a zacházení s příslušníky menšin.¹³

Náhorní Karabach

Evropská rada vyzývá k okamžitému ukončení nepřátelských akcí a naléhavě vyzývá zúčastněné strany, aby se znovu zavázaly k trvalému příměří a mírovému urovnání konfliktu. Lídři v závěrech zdůrazňují, že ztráty na životech a důsledky pro civilní obyvatelstvo jsou nepřijatelné a konflikt nelze řešit vojenskou cestou ani formou vnějšího vměšování. Evropská rada vyjadřuje svou podporu spolupředsedům Minské skupiny OBSE a žádá vysokého představitele EU, aby posoudil, jakým způsobem může EU proces urovnání konfliktu dále podpořit.¹⁴

Otrava Alexeje Navalného

Evropská rada odsuzuje v přijatých závěrech pokus o vraždu Alexeje Navalného vojenskou chemickou nervově paralytickou látkou typu „novičok“. Zdůrazňuje, že použití chemických zbraní představuje závažné porušení mezinárodního práva a vyzývá orgány Ruské federace, aby plně spolupracovaly s Organizací pro zákaz chemických zbraní (OPCW) s cílem zajistit nestranné mezinárodní vyšetřování a postavit odpovědné osoby před soud.¹⁵

Zasedání Evropské rady 15. – 16. října

Ve dnech 15. a 16. října se v Bruselu uskutečnilo zasedání Evropské rady. Ze zahraničněpolitických otázek byla na programu jednání o **vztazích se Spojeným královstvím a vztazích EU - Afrika**. V přijatých závěrech Evropská rada také potvrdila, že se na svém prosincovém zasedání bude věnovat strategické diskusi o **jižním sousedství**. Dále potvrdila závěry Rady FAC ze dne 12. října 2020 o **Bělorusku** (viz výše) a vyjádřila solidaritu s Litvou a Polskem s ohledem na odvetná opatření Běloruska. Evropská rada také potvrdila své závěry ze zasedání ve dnech 1. - 2. října 2020 o **východním Středomoří** a vyjadřuje politování nad jednostrannými a provokačními akcemi **Turecka**, včetně nedávných vrtných průzkumných aktivit. Evropská rada také naléhavě vyzývá k dodržování rezolucí Rady bezpečnosti OSN 550 a 789, zdůrazňuje význam statusu **Varoši** a opětovně vyjadřuje svoji plnou solidaritu s Řeckem a Kypr. Naléhavě vyzývá Turecko, aby uvedené akce ukončilo a soustavně a důsledně usilovalo o zmírnění napětí. V návaznosti na závěry ze zasedání ve dnech 1. - 2. října 2020 bude Evropská rada vývoj v této věci i nadále sledovat. Evropská rada v závěrech taktéž vyzývá Ruskou federaci, aby pokračovala v trojstranných jednáních mezi Austrálií, Nizozemskem a Ruskou federací ohledně sestřelení letadla na lince MH17.¹⁶

Vztahy EU – Spojené království

Evropská rada připomíná, že přechodné období skončí dne 31. prosince 2020, a se znepokojením konstatuje, že pokrok v klíčových otázkách unijního zájmu stále není dostatečný k dosažení

¹³ Mimořádné zasedání Evropské rady (1. a 2. října 2020) – závěry. Consilium.europa.eu [online], 02/10/2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/45913/021020-euco-final-conclusions-cs.pdf>.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Závěry Evropské rady, 15. a 16. října 2020. Consilium.europa.eu [online], 16/10/2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/10/16/european-council-conclusions-15-16-october-2020/>.

dohody, a opětovně potvrzuje odhodlání Unie dosáhnout se Spojeným královstvím co možná nejbližšího partnerství na základě směrnic pro jednání ze dne 25. února 2020. Evropská rada vyzývá hlavního vyjednavatele Unie, aby v nadcházejících týdnech pokračoval v jednáních, a vyzývá Spojené království, aby učinilo nezbytné kroky umožňující dosažení dohody. Evropská rada také připomíná, že dohoda o vystoupení a její protokoly musejí být provedeny v plném rozsahu a včas a vyzývá členské státy, orgány Unie a všechny zúčastněné strany, aby zintenzivnily svou práci v oblasti připravenosti na všech úrovních a na všechny možnosti vývoje, včetně scénáře, že nebude dosaženo žádné dohody. Zejména vyzývá Evropskou komisi ke včasnému zvážení jednostranných a časově omezených alternativních opatření, která jsou v zájmu EU.¹⁷

Vztahy EU – Afrika

Evropská rada přikládá posílení strategických vztahů EU s Afrikou a partnerství s Africkou unií vysokou prioritu. Vztahy by měly být i nadále založeny na společných zájmech a sdílené odpovědnosti. V kontextu boje proti pandemii covid-19, včetně vývoje vakcín a jejich distribuce, mají solidarita a úzká spolupráce klíčový význam. Evropská rada je odhodlána podpořit mezinárodní úsilí zaměřené na zmírnění dluhového břemene pro africké země, a to koordinovaným způsobem v rámci příslušných mnohostranných rámců, a žádá Radu, aby v tomto ohledu do **konce listopadu 2020 vypracovala společný přístup**. Evropská rada v závěrech zároveň připomíná, že vzájemné vztahy představují i nové příležitosti. EU je největším obchodním, investičním a rozvojovým partnerem Afriky. Na tomto základě lze učinit více pro využití obrovského potenciálu vztahů EU – Afrika. EU si přeje souběžně s vlastní ekologickou a digitální transformací rozšířit své partnerství s Afrikou i na oblast hospodářské transformace tohoto kontinentu. Evropská rada považuje pro další spolupráci a investice za klíčová tato odvětví: **digitální a znalostní ekonomika, energie z obnovitelných zdrojů, doprava, zdravotnictví a zemědělsko-potravinářské systémy**. EU je připravena i nadále podporovat africké úsilí v oblasti míru a bezpečnosti, řádné správy věcí veřejných a prosazování lidských práv. EU si rovněž přeje angažovat africké partnery do řešení mobility a všech aspektů migrace, včetně legální migrace, boje proti nelegální migraci, zpětného přebírání osob a boje proti sítím převaděčů migrantů, a to jak v rámci obou kontinentů, tak mezi nimi. Vzájemně prospěšné partnerství vyžaduje vyvážený, soudržný a komplexní přístup, který se bude řídit zásadami solidarity, partnerství a sdílené odpovědnosti. Evropská rada taktéž vyzývá k posílené spolupráci s Afrikou v zájmu obecného prosazování mnohostranných řešení v globálním kontextu.¹⁸

Parlamentní volby v Kyrgyzstánu

Dne 4. října 2020 se uskutečnily volby do 120 členného jednokomorového parlamentu (*Žogorku Keňesh*) Kyrgyzstánu. Kyrgyzstán je republikou s poloprezidentským zřízením. Poslanci jsou voleni na pětileté funkční období prostřednictvím uzavřených kandidátních listin na základě poměrného systému v jednom celostátním volebním obvodu. V rozporu s odstavcem 7.5 kodaňského dokumentu OBSE nemohou ve volbách kandidovat nezávislí kandidáti. K získání parlamentních křesel musí politická strana překročit dvojí kvorum, které představuje zisk nejméně sedmi procent celonárodních hlasů a zároveň zisk nejméně 0,7 procenta v každém ze sedmi regionů země

---

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ Tamtéž.

a ve městech Biškek a Oš. Ústava také omezuje maximální počet parlamentních mandátů pro jednu politickou stranu na 65.¹⁹

Dle předběžných výsledků se do parlamentu dostaly čtyři politické strany: provládní strana Birimdik (Jednota) podporující prezidenta Sooronbaje Žeenbekova získala 24,5 % hlasů, taktéž provládní strana Mekenim Kyrgyzstan (Moje vlast Kyrgyzstán) získala 23,88 % a Strana Kyrgyzstánu taktéž podporující současného prezidenta Žeenbekova získala 8,76 %. Jedinou opoziční stranou, která překročila stanovená kvora pro vstup do parlamentu, byla strana Butun Kyrgyzstan (Jednotný Kyrgyzstán) se 7,13 %.²⁰ Dle hodnocení pozorovací mise OBSE, která se z důvodu pandemie covid-19 uskutečnila v omezeném formátu, byla ve volbách celkově respektována práva a svobody. Kampaň byla kompetitivní a kandidáti mohli svou činnost provádět svobodně. Vážným problémem však zůstávají důvěryhodná obvinění z kupování hlasů. Volby byly provedeny efektivně, navzdory komplikacím vyplývajícím z pandemie covid-19. Řada kontroverzních rozhodnutí Ústřední volební komise (CEC) však vyvolává otázky o její nestrannosti. Co se týče úlohy médií, provozovatelé veřejnoprávního vysílání splnili svou povinnost poskytovat bezplatný vysílací čas kandidátům, kvalita a rozmanitost informací dostupných voličům však byla snížena celkovým nedostatkem kritických novinářských reportáží a věcných debat. Volební den proběhl řádně a volební proces byl obecně transparentní a dobře administrovaný, i když nebyly vždy dodržovány hygienické protokoly.²¹

V návaznosti na konání voleb **odmítly opoziční politické strany uznání jejich výsledků**. Především v hlavním městě Biškeku vypukly masové protesty, požadující zneplatnění voleb a obviňující hlavní provládní strany z volebních podvodů, především z nákupu hlasů pro své strany. Demonstrace vedly k násilným střetům s policejními složkami a protestanti během nich obsadili některé vládní budovy a osvobodili z vězení několik vůdců opozice, mezi jinými i bývalého prezidenta Almazbeka Atambajeva. V reakci na protesty rezignoval dne 6. října premiér Kubatbek Boronov, který byl nahrazen opozičním lídrem Sadyrem Žaparovem poté, co ho demonstranti osvobodili z vězení. Ústřední volební komise téhož dne anulovala výsledky voleb a oznámila, že parlamentní volby se budou opakovat.²² Dne 15. října v návaznosti na pokračující protesty v zemi rezignoval na svou funkci prezident Sooronbaj Žeenbekov. Evropská unie se k situaci vyjádřila prostřednictvím vysokého představitele EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borrella. Vysoký představitel uvedl, že EU bere na vědomí rezignaci prezidenta Žeenbekova. V této souvislosti je však zásadní, aby pravomoci a kompetence prezidenta byly vykonávány v právním rámci kyrgyzské ústavy a byly respektovány mezinárodní závazky Kyrgyzské republiky, včetně závazků respektovat právní stát, lidská práva a základní svobody. Údajný převod prezidentských pravomocí z předsedy parlamentu na premiéra Žaparova z tohoto důvodu vyvolává závažné obavy a Kyrgyzská republika by měla zachovat rozdělení pravomocí odpovídající

---

¹⁹ ODIHR Limited Election Observation Mission - Kyrgyz Republic – Parliamentary Elections, 4 October 2020 – Statement of Preliminary Findings and Conclusions. Osce.org [online], 05/10/2020 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://www.osce.org/files/f/documents/b/6/465735.pdf>.

²⁰ Protests in Kyrgyzstan follow parliamentary election denounced as 'dirtiest' in history by opposition. Emerging-europa.com [online], 05/10/2020 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://emerging-europe.com/news/protests-in-kyrgyzstan-follow-parliamentary-election-denounced-as-dirtiest-in-history-by-opposition/>.

²¹ ODIHR Limited Election Observation Mission - Kyrgyz Republic – Parliamentary Elections, 4 October 2020 – Statement of Preliminary Findings and Conclusions. Osce.org [online], 05/10/2020 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://www.osce.org/files/f/documents/b/6/465735.pdf>.

²² Kyrgyzstan parliamentary election results annulled. Jurist.org [online], 07/10/2020 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://www.jurist.org/news/2020/10/kyrgyzstan-parliamentary-election-results-annulled/>.

parlamentní demokracii. Vysoký představitel zároveň vyzval všechny politické síly v Kyrgyzské republice, aby se zapojily do konstruktivního a inkluzivního dialogu s plným zapojením občanské společnosti a zohledněním legitimních požadavků kyrgyzského lidu a připravily tak cestu novým, svobodným a spravedlivým parlamentním a prezidentským volbám, které by se konaly v souladu s mezinárodními normami a pod dohledem OBSE/ODIHR.²³

Summit EU – Ukrajina

Dne 6. října 2020 se v Bruselu uskutečnil 22. summit EU – Ukrajina. Evropskou unii zastupoval předseda Evropské rady Charles Michel a vysoký představitel EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borrell, který zastupoval Evropskou komisi. Ukrajinu zastupoval prezident Volodymyr Zelenskij. Na summitu vedoucí představitelé opět potvrdili, že jsou i nadále odhodláni posilovat politické přidružení a ekonomickou integraci Ukrajiny s Evropskou unií a na závěr summitu přijali společné prohlášení²⁴. V rámci summitu byly také podepsány tři podpůrné programy: EU4ResilientRegions, nástroj na podporu občanské společnosti na Ukrajině a klimatický balíček pro udržitelné hospodářství.

V souvislosti s probíhající **pandemií covid-19** a s cílem zmírnit její socioekonomické dopady vedoucí představitelé konstatovali, že k tomu, aby byl virus poražen a bylo zajištěno hospodářské oživení, je více než kdy jindy potřebná globální solidarita, spolupráce a účinný multilateralismus. Lídři budou také požadovat, aby se budoucí vakcína proti onemocnění covid-19 stala celosvětovým statkem za dostupnou cenu. EU je největším podporovatelem Ukrajiny v boji proti pandemii a jejím důsledkům, na které uvolnila 190 milionů eur v podobě podpůrného balíčku a 1,2 miliardy eur ve formě makrofinanční pomoci.

V diskuzi o **dohodě o přidružení a programu reforem** představitelé uvítali výsledky dosažené při provádění dohody o přidružení a prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, která je její součástí. Vedoucí představitelé zdůraznili úspěch dohody, která od ledna 2016 zvýšila dvoustranný obchod přibližně o 65 %. Jednali také o dalších krocích, pokud jde o provádění dohody o přidružení. Vedoucí představitelé uznali významný pokrok, jehož Ukrajina dosáhla ve svém reformním procesu, a shodli se na tom, že je důležité zintenzivnit úsilí, zejména v oblasti soudního systému, právního státu, posílení plurality sdělovacích prostředků a boje proti korupci. Vedoucí představitelé uvítali pokračující úspěšné provádění režimu bezvízového styku pro občany Ukrajiny.

V rámci jednání o **zahraniční a bezpečnostní politice** EU znovu potvrdila svou neochvějnou podporu nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti Ukrajiny a odsoudila protiprávní anexi Krymu a Sevastopolu Ruskem, militarizaci poloostrova a závažné zhoršení situace, pokud jde o lidská práva, v oblastech, které nejsou pod kontrolou ukrajinské vlády. Evropští představitelé připomněli, že obě strany by měly provádět minské dohody a vyzvali k propuštění všech nezákonně zadržovaných a uvězněných ukrajinských občanů na Krymu a v Rusku, včetně krymskotatarských aktivistů. EU nadále vyzývá Rusko, aby v souladu s mezinárodním právem zajistilo neomezený a volný průjezd k

---

²³ Kyrgyz Republic: Statement by the High Representative/Vice-President Josep Borrell. Eeas.europa.eu [online], 15/10/2020 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/87065/kyrgyz-republic-statement-high-representativevice-president-josep-borrell_en.

²⁴ Joint statement following the 22nd EU-Ukraine Summit, 6 October 2020. Consilium.europa.eu [online], 06/10/2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/10/06/joint-statement-following-the-22nd-eu-ukraine-summit-6-octobre-2020/>.

Azovskému moři i opačným směrem. EU také odsuzuje hlasování o změnách Ústavy Ruské federace, které byly dokončeny dne 1. července 2020 a které proběhly na Krymském poloostrově, jakož i volbu tzv. „guvernéra Sevastopolu“ dne 13. září 2020, jež je v rozporu s mezinárodním právem. EU a Ukrajina rovněž odsoudily ruská opatření, která opravňují ukrajinské občany v oblastech, které v současnosti nepodléhají kontrole vlády, žádat zjednodušeným způsobem o ruské občanství. Vedoucí představitelé připomněli svou plnou podporu diplomatickému úsilí vyvíjenému v rámci normandského formátu, třístranné kontaktní skupiny a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) zaměřenému na udržitelné a mírové řešení konfliktu.²⁵

Jednání vedoucích představitelů EU a Kanady

Dne 29. října 2020 se formou videokonference uskutečnilo jednání lídrů EU a Kanady. EU na jednání zastupovali předseda Evropské rady Charles Michel a předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová, Kanadu zastupoval premiér Justin Trudeau. Šlo o první společné jednání za účasti nového vedení EU a premiéra Trudeaua od jeho znovuzvolení a dvoustranného summitu, který se konal v červenci 2019. Na závěr videokonference vydali všichni tři lídři společné prohlášení²⁶ formou tiskové zprávy, ve kterém shrnuli obsah jednání a jeho výsledky.

V rámci diskuze o **covid-19 a hospodářském oživení** vedoucí představitelé zdůraznili nutnost dosažení dvou cílů, a to ochrany zdraví občanů a zajištění inovativního, udržitelného a inkluzivního hospodářského oživení. Těchto cílů je nutno dosáhnout prostřednictvím solidarity, spolupráce a multilateralismu. Klíčovou úlohu v této souvislosti hraje skupina G7 a G20 a OSN. Vedoucí představitelé také ocenili spolupráci mezi EU a Kanadou v oblasti vývoje testovacích a očkovacích látek proti covid-19 a uvedli, že jejich cílem je zajistit k nim spravedlivý a cenově dostupný přístup pro všechny. Jednali rovněž o tom, jak posílit připravenost a reakce na globální pandemii a posílit a reformovat WHO. Lídři rovněž zdůraznili potřebu zvýšení odolnosti globálních dodavatelských řetězců a zlepšení rovných podmínek na celosvětové úrovni při zachování otevřených ekonomik. V této souvislosti se dohodli na prohloubení úsilí o strategické partnerství v oblasti kritických surovin pro podporu ekologické a digitální transformace. Vedoucí představitelé také uvítali úsilí skupiny G20 o podporu nejvíce postižených zemí s nízkými příjmy, a to zejména v Africe, a rozšíření iniciativy skupiny G20/Pařížského klubu na pozastavení nákladů na dluhovou službu (DSSI). Uznali, že další zacházení s dluhy bude nutné řešit případ od případu, a vyzvali členy skupiny G20, aby podpořili „společný rámec pro zacházení s dluhem mimo DSSI“, na němž se dohodl Pařížský klub.

V rámci **diskuze o vzájemných vztazích EU – Kanada** lídři uvítali pozitivní výsledky dohody o strategickém partnerství a Komplexní dohody o hospodářském partnerství (CETA), která vstoupila v platnost v září 2017. Vedoucí představitelé konstatovali, že dvoustranný obchod se v návaznosti na prozatímní uplatňování CETA zvýšil o 24 % u zboží a o 25 % u služeb. Vedoucí představitelé se také dohodli, že budou nadále spolupracovat v rámci snah o reformu Světové obchodní organizace (WTO) a na posílení mnohostranného obchodního systému založeného na pravidlech. Vedoucí představitelé také opětovně potvrdili, že budou nadále usilovat o dosažení globálního a konsenzuálního řešení v zájmu spravedlivého, udržitelného a moderního mezinárodního daňového systému, který bude řešit daňové problémy vyplývající z digitalizace

²⁵ Summit EU – Ukrajina, 6. října 2020 – hlavní výsledky. Consilium.europa.eu [online], 06/10/2020 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/international-summit/2020/10/06/>.

²⁶ Joint press release: EU-Canada Leaders' virtual meeting. Consilium.europa.eu [online], 29/10/2020 [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/10/29/joint-press-release-eu-canada-leaders-virtual-meeting/>.

hospodářství. Naléhavě vyzvali ministry financí skupiny G20, aby do poloviny roku 2021 dosáhli dohody o zbývajících otázkách.

V otázce **změny klimatu** vedoucí představitelé opětovně potvrdili společný cíl dosáhnout do roku 2050 uhlíkové neutrality a zdůraznili, že oživení po krizi související s pandemií covid-19 nabízí jedinečnou příležitost k „ekologickému restartu“ ekonomiky. EU a Kanada budou po aktualizaci příspěvků členských států před zasedáním COP26 demonstrovat vyšší ambice ohledně snižování emisí skleníkových plynů.

V návaznosti na diskuzi o aktuálních **mezinárodních otázkách** vedoucí představitelé zdůraznili, že mají velmi blízké názory na řadu zahraničněpolitických a bezpečnostních otázek, včetně Číny, Běloruska, Náhorního Karabachu, Sahelu, východního Středomoří a Venezuely. V této souvislosti vyjádřili také vážné znepokojení v souvislosti se situací v oblasti lidských práv a svévolným zadržováním občanů EU a Kanady v Číně.²⁷

Parlamentní volby v Gruzii – 1. kolo

Dne 31. října 2020 se uskutečnilo první kolo parlamentních voleb v Gruzii. Parlamentní volby v Gruzii se konají poprvé dle revidovaného volebního zákona, který posílil poměrné prvky smíšeného volebního systému pro volby do parlamentu. Dle revidovaného zákona je nyní voleno 120 poslanců na základě proporčního systému v jednom celostátním volebním obvodu prostřednictvím uzavřených kandidátních listin a 30 poslanců je voleno na základě většinového principu ve 30 jednomandátových volebních obvodech. Dle původního systému bylo voleno proporčně 77 poslanců a 73 poslanců většinově v jednomandátových volebních obvodech. Zároveň byl snížen volební práh pro vstup do parlamentu pro politické strany volené poměrně z pěti procent na jedno procento platných odevzdaných hlasů. Ve většinové části voleb musí kandidát pro získání mandátu obdržet absolutní většinu platných odevzdaných hlasů. V obvodech, kde žádný kandidát nezíská absolutní většinu hlasů, proběhne dne 21. listopadu 2020 druhé kolo voleb, do kterého postoupí dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů.

Revize volebního systému s posílenými prvky poměrného zastoupení je výsledkem vlny protivládání protestů, které zasáhly Gruzii v červnu 2019. Protestující požadovali mimo jiné rezignaci vlády a zavedení plně proporčního volebního systému pro volby do parlamentu. Pokusy zavést čistě proporční systém však selhaly, což vyvolalo další protesty. Dne 8. března 2020 poté bylo podepsáno memorandum o porozumění mezi hlavními opozičními stranami a vládou, které vedlo k přijetí ústavních změn v červenci a září 2020 a revizi volebního systému pro parlamentní volby v tomto roce. V souladu s ústavou by se mělo jednat o poslední parlamentní volby konané podle smíšeného volebního systému a budoucí volby by se měly uskutečnit již na základě plně proporčního systému.

První kolo parlamentních voleb se konalo uprostřed přetrvávajícího politického a sociálního napětí v zemi a ekonomických a zdravotních výzev, vyplývajících z pokračující pandemie covid-19. Dle hodnocení omezené pozorovací mise OBSE/ODIHR však bylo první kolo voleb soutěživé a celkově byly respektovány základní svobody. Nicméně důvěra veřejnosti ve volební proces byla snížena všudypřítomnými obviněními z vyvíjení tlaku na voliče a stíráním hranic mezi vládou a

---

²⁷ Jednání vedoucích představitelů EU a Kanady formou videokonference, 29. října 2020. Consilium.europa.eu [online], 29/10/2020 [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/international-summit/2020/10/29/>.

státem. Revidovaný právní rámec, ve kterém volby proběhly, poskytl pevný základ pro pořádání demokratických voleb, je však zapotřebí dalšího úsilí k řešení přetrvávajících nedostatků. Technické aspekty voleb byly zvládnuty efektivně, navzdory výzvam vyvolaným pandemií covid-19, ale dominance vládnoucí strany ve volebních komisích negativně ovlivnila vnímání jejich nestrannosti a nezávislosti, zejména na nižších úrovních. Celkový rámec pro financování kampaní, včetně vysokých limitů výdajů, znevýhodňoval menší i nové strany. Různorodá a pluralitní média byla vysoce polarizovaná, chybělo analytické zpravodajství a podložené politicky orientované diskuse, což snižovalo schopnost voličů činit plně informované rozhodnutí.²⁸

Evropská unie se k průběhu prvního kola voleb vyjádřila prostřednictvím tiskového mluvčího Evropské služby pro vnější činnost. Ve vyjádření zdůrazňuje, že klíčovým prvkem zůstává zajištění nejvyšších demokratických standardů v celém volebním procesu, a to i během druhého kola voleb, stejně jako spravedlivé, transparentní a důsledné vyřizování všech stížností a odvolání. Evropská unie bude i nadále po zbytek volebního období, zejména v den druhého kola voleb, velmi pozorně sledovat vývoj. Po druhém kole voleb dne 21. listopadu bude důležité pokračovat v řešení nedostatků ve volebním zákoně při zohlednění závěrečných doporučení OBSE/ODIHR. Evropská unie stojí i nadále za demokratickou, stabilní, prosperující a inkluzivní Gruzii a nadále podporuje gruzínský proces politického přidružení a hospodářské integrace s EU dle dohody o přidružení.²⁹

Dle předběžných výsledků zveřejněných Volební správou Gruzie v poměrné části voleb zvítězila vládnoucí strana Gruzínský sen – Demokratická Gruzie se 48,22 %. Na druhém místě skončila opoziční koalice stran Sjedenocené národní hnutí - Jednotná opozice „Síla je v jednotě“ se ziskem 27,18 % hlasů. Jednoprocentní práh pro vstup do parlamentu překročilo dalších 7 politických subjektů, z nichž nejvyšší procento hlasů získalo Hnutí za svobodu – Evropská Gruzie se 3,79 %.³⁰ Finální výsledky voleb a složení parlamentu v Gruzii bude známo po druhém kole voleb, které se uskuteční dne 21. listopadu 2020 ve většinových obvodech, ve kterých žádný kandidát nezískal absolutní většinu hlasů v prvním kole.

K situaci v Libyi

Dne 23. října 2020 podepsali v Ženevě libyjsští zástupci ve Společném vojenském výboru 5+5 **historickou dohodu o příměří**. Společný vojenský výbor 5+5 (*5+5 Joint Military Commission*) se skládá z 5 vyšších vojenských důstojníků vybraných vládou národní jednoty (GNA) premiéra Fáize Sarráđe a 5 vyšších vojenských důstojníků vybraných vůdcem Libyjské národní armády (LNA), polním maršálem Chalífou Haftarem. Společný vojenský výbor 5+5 se scházel v Ženevě pod patronací OSN od 3. února 2020 v návaznosti na ustavení vyplývající ze závěrů Berlínské konference o Libyi, která se konala v lednu 2020.³¹ Podepsání příměří v Ženevě navázalo na prohlášení o vyhlášení příměří a dalšího postupu k ukončení libyjské krize vydaná odděleně dne 21. srpna předsedou mezinárodně uznávané vládou národní jednoty se sídlem v Tripolisu Fáizem

²⁸ International Election Observation Mission to Georgia – Parliamentary Elections, 31 October 2020: Statement on Preliminary Findings and Conclusions. Osce.org [online], 31/10/2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.osce.org/files/f/documents/a/d/469005.pdf>.

²⁹ Georgia: Statement by the Spokesperson on the Parliamentary elections. Eeas.europa.eu [online], 01/11/2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/87897/georgia-statement-spokesperson-parliamentary-elections_en.

³⁰ CEC Election Administration of Georgia – Preliminary Results. Results.cec.gov.ge [online], 03/11/2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: https://results.cec.gov.ge/#/en-us/election_43/dashboard.

³¹ Více k tématu viz Přehled SZBP EU 1/2020, s. 4 – 6. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

Sarráždžem a jeho rivalem, předsedou libyjské Sněmovny reprezentantů se sídlem v Tobruku Aguilem Salehem Issou.³² Podepsání trvalého příměří ve výboru uvítal generální tajemník OSN António Guterres a zdůraznil, že se jedná zásadní krok k míru a stabilitě v Libyi. Zároveň vyzval mezinárodní společenství, aby Libyjsce podpořilo při provádění příměří a při ukončení konfliktu, což by mělo zahrnovat zajištění úplného a bezpodmínečného dodržování zbrojního embarga Rady bezpečnosti. Vyzval také libyjské strany, aby zachovaly současnou dynamiku a prokázaly stejné odhodlání dosáhnout politického řešení konfliktu, řešení ekonomických otázek a řešení humanitární situace. Generální tajemník také uvedl, že mise UNSMIL připravuje obnovení Libyjského fóra pro politický dialog (LPDF), jehož zasedání bylo pozastaveno minulý rok po eskalaci bojů v Libyi a dodal, že mu bude předcházet řada schůzek a konzultací, které by usnadnily obnovení inkluzivních, vnitro libyjských politických rozhovorů.³³ První schůzka obnoveného LPDF se poté uskutečnila prostřednictvím videokonference v pondělí 26. října 2020 a přímá osobní jednání budou zahájena 9. listopadu 2020 v tuniském hlavním městě Tunisu.³⁴

Evropská unie se k podepsání příměří vyjádřila prostřednictvím vysokého představitele EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josepa Borrella, který uvedl, že Evropská unie a její členské státy uzavření dohody vřele vítají. Dále uvedl, že tato dohoda o úplném, trvalém a celostátním příměří je zásadním krokem a výsledkem několikaměsíčního intenzivního regionálního a mezinárodního úsilí zahájeného v rámci berlínského procesu pod vedením OSN. Dohoda rovněž zahrnuje další důležitá opatření, především obnovení dopravního spojení mezi jednotlivými regiony Libye a další opatření k budování důvěry, jako je komplexní proces odzbrojení, demobilizace a opětovného začlenění, která jsou nevyhnutelná pro návrat k bezpečnosti a stabilitě v Libyi, a to zejména stažení všech zahraničních bojovníků a žoldnéřů do 90 dnů. Evropská unie a její členské státy nyní vyzývají libyjské strany, aby dohodu o příměří okamžitě a v plném rozsahu provedly. Evropská unie a její členské státy také vyzývají všechny mezinárodní a regionální aktéry, aby jednoznačně podpořili libyjské úsilí, zdrželi se zahraničního vměšování do libyjského konfliktu a ukončili porušování zbrojního embarga OSN, a to v plném souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN. Všichni zahraniční bojovníci a žoldnéři se musí okamžitě stáhnout. Jakékoliv zahraniční zasahování je nepřijatelné. Evropská unie je připravena provádění dohody o příměří podpořit konkrétními opatřeními v souladu s rozhodnutími Rady bezpečnosti OSN. Evropská unie a její členské státy se zájmem očekávají úspěšné zahájení fóra pro politický dialog koncem tohoto měsíce a budou nadále podporovat misi UNSMIL s cílem dosáhnout mírového řešení dlouhotrvajícího libyjského konfliktu v zájmu libyjského obyvatelstva. V této souvislosti EU připomíná svůj nástroj sankcí vůči případným narušitelům tohoto procesu.³⁵

---

³² Více k tématu viz Přehled SZBP EU 9/2020, s. 6. ISSN 2533-4263. Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

³³ UN salutes new Libya ceasefire agreement that points to 'a better, safer, and more peaceful future'. News.un.org [online], 23/10/2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2020/10/1076012>.

³⁴ Libya ceasefire: UN relaunches inclusive political forum, amid growing 'sense of hope'. News.un.org [online], 23/10/2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2020/10/1076122>.

³⁵ Prohlášení vysokého představitele jménem EU k oznámení dohody o příměří v Libyi. Consilium.europa.eu [online], 25/10/2020 [cit. 2020-11-03]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/10/25/declaration-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-announcement-of-a-ceasefire-agreement-in-libya/>.

EP: diskuze o implementaci stálé strukturované spolupráce

Stálá strukturovaná spolupráce (*permanent structured cooperation*, PESCO) umožňuje členským státům EU s většími ambicemi v oblasti obrany vyvíjet společnou činnost, která vede ke zvyšování jejich operačních schopností či kapacit. Ačkoli je spolupráce obsažena v primárním právu EU, k jejímu faktickému spuštění došlo až v prosinci 2017. V letošním roce se uvažuje o její strategické revizi, která má zmapovat funkčnost jejího nastavení a přínos pro zúčastněné státy i EU.

Ke strategické revizi se vyjadřovalo také plénum Evropského parlamentu na svém zasedání 20. října. Na plénu poslance informoval vysoký představitel Josep Borrell. Za hlavní bod současných úvah o revizi spolupráce v rámci PESCO zmínil posílení zvyšování operační dimenze spolupráce tak, aby projekty, na nichž členské státy spolupracují, přinášely konkrétní výsledky a napomáhaly ke zvyšování obranných schopností zúčastněných států. Vedle dalších unijních iniciativ (Evropského obranného fondu a zvyšování vojenské mobility) má PESCO napomocť EU posilovat svou roli jako bezpečnostního garanta na celosvětové úrovni, zefektivnit výdaje na vojenské zakázky a zvýšit obranyschopnosti jednotlivých členských států i EU jako celku.

Předpokládá se, že první projekty by mohly nabýt operační schopnosti do roku 2025; za nejvíce slibné Borrell označil projekty související s kybernetickou bezpečností a rychlou reakcí na kyberbezpečnostní incidenty, společné evropské vojenské zdravotnické velení, vývoj raketového systému, vývoj námořních hlídkovacích plavidel a systém včasného varování před hrozbami z vesmíru.

Vysoký představitel Borrell dále zdůraznil, že projekty jsou většinou v souladu s požadavky a prioritami NATO. Stejně ale je v souvislosti s revizí PESCO podle Borrella nutné se zaměřit na ty projekty, které umožní členským státům zvýšit svou operační schopnost a zajistit včasné nasazení svých ozbrojených sil na místo určení.

Vysoký představitel dále uvedl, že v listopadu se očekává diskuze o strategické revizi na jednání Rady ministrů obrany a rovněž schválení zapojení třetích států do projektů PESCO.³⁶

Evropský parlament přijal ke strategické revizi PESCO usnesení. Usnesení obecně podporuje spolupráci v rámci PESCO a poskytuje Radě doporučení a úvahy o jejím dalším směřování. Poslanci zdůraznili řešení krizí jako prioritu EU jako garanta světové bezpečnosti.³⁷

---

³⁶ Permanent Structured Cooperation: Remarks by the High Representative/Vice-President Josep Borrell at the EP plenary on the recommendation concerning the implementation and governance of PESCO. EEAS.europa.eu [online], 20/10/2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/87274/permanent-structured-cooperation-remarks-high-representativevice-president-josep-borrell-ep_en.

³⁷ Recommendation to the Council and the VPC/HR concerning the Implementation and governance of Permanent Structured Cooperation (PESCO). Europarl.europa.eu [online], 20 October 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0278_EN.html.

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ: Název: Přehled vnější činnosti EU; EU a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU Autoři: Ibrahim, K.; Kuta, M. Číslo: Přehled SZBP č. 10/2020 Datum: říjen 2020 Klíčová slova: SZBP; SBOP; FAC; Evropská rada; Turecko; Náhorní Karabach; Rusko; Bělorusko; ALTHEA; Nikaragua; Čína; Brexit; Afrika; Kyrgyzstán; Ukrajina; SZBP; Kanada; Gruzie; Libye; PESCO.	EDICE: Přehled SZBP EU Typ edice: online, ISSN 2533-4263 URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2 První vydání edice: leden 2005 Frekvence vydání edice: měsíčně Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU Jazyk: CZ Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1
--	---

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Klára Ibrahim (SZBP), tel. 2241, email: ibrahimk@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz